

מראי מקומות - יבמות

סה:

ראי' כלל, דשם הי' ענין של פקוח נפש, ולכן ודאי יכול הוא לשקק, ואיזה ראי' הוא דאף מפני השלום יכול לשנות. והביא מש"כ להוכיח במקו"א דר' נהוראי בסוף נזיר ס"ל דשלוחי מצוה אינן ניזוקין אפי' במקום ששכיח הזיקא, וא"כ לדידי' לא הי' צריך שמואל לשנות אלא מפני השלום, וסוגיין כוותי' אזיל, [אולם הק' כאן על הא דהביא הריטב"א הא דשלוחי מצוה אינן ניזוקין, דבמקום דשכיח הזיקא שאנן, דלכאון מסוגיין מוכח דלא ס"ל כן, והניח בקו'].

ג. אמרה, אתתא מפקדא אפרי' ורבי'
 הק' הערוך לנה אפי' אם נשים מצוות על פרי' ורבי', מ"מ עכשיו היא פטורה, שהרי כבר היו לה ב' בנים וב' בנות, כדאי' בהמשך הגמ'. והביא מש"כ תוס' בשבת (ק): ד"ה והתניא) דמשום לערב על תנח ידיך קאמרה. ועוד י"ל דחיישא דלמא ימותו, ואף דאמר' לעיל דלא חיישינן למיתה, דלמא היא לא ידעה הלכה זו (ולכאון פשוט דלא חיישינן למיתה מהא דאמר' במתני' לא יבטל אדם מפרי' ורבי' אא"כ יש לו בנים, ומשמע דאם יש לו בנים יכול לבטל, ולא חיישינן למיתה בניו. ואולם בזה אפשר לדחות דכמו דאמר' דמתני' דלא כר' יהושע דס"ל דחייב משום לערב אל תנח ידיך, מתני' ג"כ אינו חייב למיתה, ומ"מ יש מקום לחוש למיתה, ולכן הי' צריך הערל"נ להביא מה דאמר' לעיל בהדיא דלא חיישינן למיתה, ועדיין צע"ק).

א. האיש מצווה על פרי' ורבי' ולא האשה
 הק' הר"ן (קידושין טז: בדפי הרי"ף), א"כ איך שייך לומר דמצוה בה יותר בשלוחה לענין קבלת קידושין, איזה מצוה יש להיות מתקדשת. וכ' מ"מ יש לה מצוה מפני שהיא מסייעת לבעל". והק' החי' אנשי שם, א"כ למה צריכה הגמ' כאן לסברא דצריכה מרה לקבורה וכו', לימא שהיא טוענת שהיא רוצה לעשות מצותה. וע"ע בספר המקנה שם, דכ' דלכאון יש להביא ראי' מקו' הר"ן לשי' תוס' בגיטין (מא:). דאף דאשה אינה מצווה בפו"ה, מ"מ מצווה היא בלשבת יצרה [וגם בזה לכאון יש להק' קו' החי' אנשי שם הנ"ל]. א"נ, כיון שהיא רוצה להנשא לבעל, אסורה להנשא בלא קידושין משום לא תהי' קדשה, וא"כ המצוה הוי מצות קדושין.

ב. מותר לו לאדם לשנות בדבר מפני השלום
 הק' הערוך לנה, איך מותר לשקק, הא כתיב מדבר שקר תרחק. ועוד, מהו לשון "לשנות". וביאר דההיתר הוא לומר דבר הנשמע בתרי אנפי, אבל לא לשקק שקר גמור. ולכן הוסיפו אחי יוסף "כה תאמרו ליוסף", והביאור הוא, ד"אביך צוה לפני מותר", הי' דבר בפני"ע, דיעקב צוה בניו לפני מותר. ועוד דבר אחר שלחו הם מעצמם, דכה תאמרו ליוסף, ויוסף הבין דיעקב אמרה.
 עוד הק' הערל"נ שם על הראי' משמואל הנביא, דלכאון אין